

hvis vi blive angrebne paa Sjælland, forsaavidt vi ikke ere Herrer tilføes og kunne komme over Beltet. At have Hæren adskilt i to Dele kunde derfor under visse Omstændigheder have nogen Betydning, men man maa paa den anden Side indrømme, at vor Hær er saa lille, at det, naar vi blive angrebne af en saadan Fjende, som vi sandsynligvis ville kunne blive angrebne af, kun lidet vil baade os at have den halve Armee staaende imod Fjenden, naar vi ikke ere istand til at kunne sætte hele vor Styrke imod ham. Det maa være Regjeringens Sag at samle Hæren til rette Tid og paa det Sted, hvor der er meest Brug for den. Jeg troer, at det ærede Medlem, der først havde Ordet for at forsvare Endringsforslaget under Nr. 3 (Schønheyder), hittede, at Hovedformaalet var kun at beholde Artilleriet samlet, men selv om man ordner det i eet Regiment, vil man kunne detachere en saa stor eller lille Deel deraf, som man vil, over paa den anden Side af Beltet og beholde saa Meget, man vil, paa Sjælland. Dette maa være en administrativ Foranstaltning, og dersom Regjeringen til en eller anden Tid skulde finde, at det er nødvendigt at have en mindre Styrke af Artilleriet liggende fast, f. Ex. paa Thy, vil der være Leilighed nok til under Forhandlingen af Finantsloven at kunne faae de fornødne Midler i saa Henseende. Derfor have vi netop beholdt en Capitain istedetfor den ene Oberst; der foreslages to Oberster, men vi have sat en Oberst og en Capitain, netop af Hensyn til, at en Afdeling af Artilleriet kunde flyttes over paa den anden Side af Beltet, og det er altsaa ikke rigtigt, naar det ærede Medlem for Bornholm (Fallefen) sagde, at der er staaet to Oberster bort. — Saaledes stiller altsaa Sagen sig for mig. Jeg har ikke villet tage Spørgsmaalet som et militært, men kun — om jeg saa maa sige — som et politisk, og fra den Side lægger jeg Vægt derpaa, men fra den oeconomiske Side lægger jeg saare liden Vægt derpaa. Jeg er her bleven ved at staae som Forslagsstiller, skjøndt Forslaget kun er stillet af et Mindretal, og jeg er bleven bevæget dertil ved en Conférence, Udvalget havde med den høitærede Krigsminister, efter hvilken jeg havde Grund til at troe, at Ministeren ikke vilde have Noget imod,

at Artilleriet blev ordnet paa denne Maade. Jeg har nu senere fornummet, at den høitærede Krigsminister dog ikke har sluttet sig saaledes til Forslaget, som jeg dengang troede, men der vil nu idag være Leilighed for ham til at udtale sig derom. — Jeg vil netop med Eftertryk gjentage, at fra et militært Standpunkt lægger jeg ikke Vægt paa Forslaget, men jeg seer det kun ligefrem fra et politisk Standpunkt.

Berg: Udvalget har været saagodtsom enigt om den Bestemmelse, der findes under Nr. 4 a., om at Stilling og Villaarsbetyning for Fremtiden skal ophøre, og jeg antager, at det ærede Thing er i samme Grad enigt om dette Spørgsmaal, saa at man vistnok kan undgaae videre at tale om denne Sag, selv ligeoverfor den Betragtning, som det ærede Medlem for Aarhus Amts 1ste Valgkreds (Winther) anstillede. Jeg skal imidlertid tillade mig i Modspætning til hans Udtalelser at fremhæve som min personlige Anskuelse af dette Spørgsmaal, at jeg betragter dette Punkts Fastslaaen i Loven som saa vigtig, at jeg ikke vil give Lovforslaget min Stemme, dersom det ikke kommer med, dersom det ikke for Fremtiden betrygges, at vi kunne faae i en anden Grad, end det hidtil har været Tilfældet, den almindelige Værnepligt. Thi vel have vi en Lov, der hedder „Lov om almindelig Værnepligt“, der nu har bestaaet i 18 Aar; men for hvert Aar, den har bestaaet, har det viist sig i Praxis, at vi mere og mere komme bort fra den almindelige Værnepligt. Nu er det næsten saa, at det kun er Huusmandssønner og fattige Borgersønner, der skulle tjene som Soldater. Det er i den Henseende endnu værre end før 1848, endnu værre paa Grund af den større Velstand, der er udbredt i Bondestanden, og som foranlediger mange flere af Bønderne til at leie for deres Børn. Det er nu næsten blevet til en Møbesag at leie for sig, og naar den ene ikke skal gaee med, synes den anden heller ikke at kunne være det bekendt at lade sin Søn gaee med. I gamle Dage udtalte Sønnen, naar man bad ham om at tage Mandebød istedetfor Blodhævn, at han ikke vilde bære sin Faders